ئەنجومەنی باڵای دادوەری دادگاکان پابەند□کات بەردەوامبن لە جێبەجێکردنی هەموارکردنەوەی یاسای لێبوردنی گشتی

ئەمڕۆ چوارشەممە، ئەنجومەنی باڵای دادوەری تەئکیدیکردەوە: دروست نییە جێبەجێکردنی ئەو یاسایە ڕابگیرێت کە لەلایەن ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراقەوە پەسەند دەکرێت پێش ئەوەی لە رۆژنامەی فەرمیدا بڵاوبکرێتەوە، و هاوکات دادگاکان پابەند□کات بەردەوامبن لە جێبەجێکردنی هەموارکردنەوەی یاسای لێبوردنی گشتی بەپێی بڕگەکانی.

فەرمانگەی راگەیاندنی ئەنجومەنی باڵای دادوەری لە بەیاننامەیەکدا بڵاوویکردەوە: ئەنجومەنی باڵای دادوەری چوارەمین دانیشتنی خۆی بە شێوەی ئامادیی و ئەلیکترۆنی بەسەرۆکایەتی سەرۆکی دادگای تەمیزی فیدراڵی فایق زێدان ئەنجامدا و لەمیانەی دانیشتنەکەدا با بەتی فەرمانی دەوڵەتی لەلایەن دادگای فیدراڵی ژمارە (3) و یەکەکانی 4 و 18 و 19 و 21 / فیدراڵ / فەرمانی دەوڵەتی / 2025) لە 4 / 2 / 2025 بۆ ڕاگرتنی جێبەجێکردنی ئەو سێ یاسایە تاوتوێ کرا کە لە دانیشتنی ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراقی لە 21 / 1 / 2025 پەسەند کرابوون.

لە درێژەی بەیاننامەکەدا هاتووە: ئەنجومەنەکە گەیشتە ئەو ئەنجامەی کە پرسی جێبەجێکردنی یاساکان و تانەدانی نادەستووریبوونیان بە بڕگەکانی مادەکانی (93/یەکەم) و (129)ی دەستووری کۆماری عێراق بۆ ساڵی 2005 خراونەتەڕوو، لە سەرەتادا، لەکاتی تانەدانی نادەستووریبوونی هەر یاسایەك کە لەلایەن

ئەنجومەنی نوێنەرانەوە دەرچووە، کە لە ڕۆژنامەی فەرمیدا بڵاوبکرێتەوە بۆ ئەوەی یاساکە ببێتە جێگەی تانە بەهۆی نادەستووریبوونیەوە ئەمە ئەوەیە کە دادگای باڵای فیدراڵی لە زۆرێك لە بڕیارەکانیدا یەکلایی بووەتەوە، لەوانە بڕیاری ژمارە (88/فیدراڵی/2016) لەسەر 20/12/2016 و بڕیاری ژمارە (31/ فیدراڵی/2018) لە 3/11/2018.

ئاماژەی بەوەشکرد: ڕاگرتنی جێبەجێکردنی ئەو یاسایەی کە لەلایەن ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراقەوە پێش بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمیدا ڕێگەپێنەدراوە، چونکە لە فەرمانی دادگای باڵای فیدراڵی کە پێشتر باسکرا، بەڕوونی ڕاگرتنی جێبەجێکردنی ڕێکارەکانی دەرکردن و جێبەجێکردنی یاسای هەموارکردنەوەی یاسای باری کەسی ژمارە (188)ی ساڵی 1959 وەك هەموارکراو و یاسای گەڕانەوەی لە موڵك و ماڵ بۆ خاوەنەکانی کە هەندێك بڕیاری ئەنجومەنی فەرماندەیی شۆڕشگێڕی هەڵوەشاوە دەیگرێتەوە، سەرەڕای ئەوەی تا ئێستا ئەم دوو یاسایە لە ڕۆژنامەی فەرمیدا بڵاونەکراونەتەوە.

ئاشکراشیکرد: بەپێی فەرمانی کارگێڕی بە ناپەیوەندیدار دادەنرێت، چونکە ئاراستەی دوو یاسا کراوە کە بەهۆی بڵاونەکردنەوەیان لە ڕۆژنامەی فەرمیدا کارا نین، و تەنها دەنگدان لەسەریان لە ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراق پێویستی بە دواخستنی دەرکردنی هەر بڕیارێکە، نەرێنی یان ئەرێنی، پەیوەست بە جێبەجێکردنی یاساکە.

ڕوونیشیکردەوە: هەروەها ئاماژە بەوە دەکرێت کە بڕیارەکەی دادگای باڵای فیدراڵی (سەبارەت بە دەرکردنی فەرمانی وەلائی لە 2/4/2025)دا هاتووە کە دەرکردنی فەرمانی بەپەلەی دەسەڵاتی دادوەری لەسەر بنەمای داواکارییەکی سەربەخۆ یان ناڕاستوخۆ لە داواکارییە دەستوورییەکان کە پێش خۆی تۆمارکراون و نە لە یاسای دادگای باڵای فیدراڵی ژمارە (30)ی ساڵی 2005 وەك هەموار کراوەتەوە مامەڵەی لەگەڵ نەکراوە ڕێساکانی ژمارە (1)ی ساڵی 2022، و بەمجۆرە پابەندە بەو بەڵگانەی کە لە مادەکانی (151 و 152)ی یاسای ڕێکارە مەدەنییەکان ژمارە (83)ی ساڵی 1969دا ئاماژەیان پێکراوە وەك هەموارکراوە بە پشتبەستن بە مادەی (39)ی پەیڕەوی ناوخۆی دادگای باڵای فیدراڵی.

ئاماژەی بەوەشکرد: دادگای فیدراڵی لە بڕیارەکەیدا گەیشتە ئەو ئەنجامەی کە دەرکردنی فەرمانی بەپەلەی دەسەڵاتی دادوەری تەنها بەو رێنمایی و مەرجانە بەڕێوەدەچێت کە دەبێت جێبەجێ بکرێن بۆ دەرکردنی وەك لە یاسای ڕێکارە مەدەنییەکانی پێشوودا ئاماژەی پێکراوە بە ئاماژەدان بەو رێنمایی و مەرجانە، بەمان دەردەکەوێت کە ڕێگەی بە هەر کەسێك داوە کە مافی وەرگرتنی فەرمانی لە دادگا هەبێت بۆ ئەنجامدانی کارێکی دیاریکراو بەپێی یاساکە داوا لە دادگا بکات ئەم فەرمانە بە دۆسیەیەکی بەپەلە دەربکات ئەو ڕێکارانەی کە لە مادەکانی (151 و 152)ی یاسای ڕێکارە مەدەنییەکان هاتووە لەبەر ئەوەی مادەی (129)ی دەستووری کۆماری عێراق بۆ ساڵی 2005 ڕاگرتنی جێبەجێکردنی یاساکان یان دواخستنی جێبەجێکردنیان یان دواخستنیان قەدەغەکردووە (بڕیاری دادگای باڵای فیدراڵی ژمارە (75/فیدراڵی/ڕاگەیاندن/2015) لە بەرواری 12/8/2015)، واتە داواکاری ڕاگرتنی جێبەجێکردنی یاساکان،

لەوانەش ياساى هەمواركردنى دووەمى ياساى لێبوردنى گشتى ژمارە (27)ى ساڵى 2016، بەهۆى ناكۆكي□كەى لەگەڵ دەقى دەستوورى و سەقامگيرى دادگاى باڵاى فيدراڵى و ڕەچاونەكردنى ئەو ڕێكارە ياسايانەى كە لە ياساى ڕێوشوێنە مەدەنييەكاندا هاتووە، لەڕووى ياساي□وە ڕێگەپێدراو نييە، ئەمە جگە لەوەى كە مادەى ياسايى (153/داواكارى) ڕێگەى بەو كەسە داوە كە بەهۆى فەرمانى دەسەڵاتى دادوەرييەوە زيانيان پێگەيشتووە، تانەيان لێبدات بە تۆماركردنى سكاڵا لەبەردەم دادگا كە دەرچووە و دواتر بە شێوەى كاساس تانەيان لێبدات، لەكاتێكدا دادگاى فيدراڵى بڕيارى دەسەڵاتى دادوەرى خۆى بە كۆتايى و پابەندكەر بۆ هەموو دەسەڵاتەكان وەسفكرد، ئەمەش پێچەوانەى بڕگەكانى ياساى ڕێوشوێنە مەدەنييەكان كە پشتى پێبەستووە و لە مادەى (39)ى پەيڕەوى ناوخۆى دادگاى باڵاى فيدراڵى.

تەئكيديشيكردەوە: فەرمانەكانى وەلائى بڕيارى كاتين و هێزى كۆتايى و پابەندكەريان نييە كە هاوڕێى ئەو بڕيارە كۆتايانە بێت كە بابەتى ناكۆكييەكە بڕيار دەدەن، جەختيشيكردەوە: دادگاكان پابەندن بە جێبەجێكردنى ياساى لێبوردنى گشتى كە ئەنجومەنى نوێنەرانى عێراق لە (21/1/2025) دەنگى لەسەر داوە و مادەى (129)ى دەستوور ڕێگرى دەكات لە ڕاگرتنى جێبەجێكردنى ياساكان تا ئەو كاتەى بڕيارێكى كۆتايى دەرنەچووبێت بە نادستوورى ناساندنيان يان هەڵوەشاندنەوەيان لەلايەن دەسەڵاتى دەرهێنەرەوە، هەربۆيە پێويستە لەسەر دادگاكان بەردەوام بن لە جێبەجێكردنى ياساى هەمواركردنەوەى ياساى لێبوردنى گشتى بەپێى دەقەكانى و ئەو ڕێنماييانەى كە ئەنجومەنى باڵاى دادوەرى لەم بارەيەوە دەرچووە.